

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

עברית: ספרות ולשון
לבתי ספר ערביים

הוראות

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – ספרות	–	50 נקודות
חלק א – סיפורת		
חלק ב – שירה		
פרק שני – לשון	–	50 נקודות
סך הכול	–	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
(2) דפי הטיוטה בסוף השאלון נועדו לשאלון כולו.
(3) שימו לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.
(4) אין להשתמש במילון.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

פרק ראשון: ספרות (50 נקודות)

בפרק זה שני חלקים:

חלק א – סיפורת (שאלות 1–3): 25 נקודות

חלק ב – שירה (שאלות 4–6): 25 נקודות

ענו על שאלה אחת מכל חלק; סך הכול יש לענות על **שתי שאלות** בפרק זה.

חלק א – סיפורת (25 נקודות)

ענו על **אחת** מן השאלות 1–3. בשאלה שבחרתם ענו על כל הסעיפים א–ג.

1. משחק עם מפתח / אידה פינק

קראו את הקטעים III-I שלפניכם, וענו על שלושת הסעיפים א–ג שאחריהם (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

קטע I הם ישבו שלושתם: היא, בעלה וילדם בן השלוש, ילד בעל פנים עגלגלות ועיניים כחולות. [...] הילד ישב זקוף והביט באב, אבל ניכר היה שהוא מחזיק מעמד בקושי ושכל רצונו הוא לישון.

קטע II ואף על פי שהגבר השתדל מאוד [...] הרי הקשיים היו דווקא איתו, לא עם הילד.
הילד היה נהדר. כשראה את האב מְכַבֵּה את הסיגריה, נע במקומו ופקח עוד יותר את עיניו הכחולות.

קטע III הילד לא הסיר את מבטו ממנו.
"תגיד לו משהו", אמרה האישה בלחש.
"מצוין, עשית את זה מצוין, קטנצ'יק שלי", אמר בנימה מְכַנֵּית.
"כן, כן", קראה האישה – "אתה באמת עושה את זה נהדר, חמוד שלי. אתה בכלל לא ילד קטן. אתה מתנהג כמו גדול, אתה ילד גדול, נכון? אתה הרי יודע שאם מישהו באמת יצלצל בשעות היום, כשאימא בעבודה, הכול יהיה תלוי בך. נכון? ומה תגיד כשישאלו על ההורים?"
"אימא בעבודה" [...]
"ואבא?", צעק הגבר בחרדה.
הילד החוויר.
"ואבא?", חזר הגבר ושאל בנימה שקטה יותר.
"מת", ענה הילד והשליך עצמו אל אביו.

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

א. (1) על פי הסיפור, מהי המשימה שהטילו ההורים על ילדם בן השלוש? (5 נקודות)

ב. (2) מדוע הטילו ההורים משימה כזאת על ילד כה צעיר?
בתשובתכם כתבו סיבה הקשורה במראה החיצוני של הילד וסיבה הקשורה באופיו של הילד.
בססו את תשובתכם על שלושת הקטעים ועל הסיפור כולו.
(8 נקודות)

ג. על פי שלושת הקטעים, מה האב חושב על סיכויי ההצלחה של בנו במשימה, ומה חושבת על כך האם?
הסבירו את תשובתכם.
(7 נקודות)

ד. לדעתכם, האם הילד מבין את המשמעות האמיתית של המשחק? נמקו את תשובתכם, ובססו אותה על שלושת הקטעים ועל הסיפור כולו. (5 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

2. כריתה / סביון ליברכט

קראו את הקטעים III-I שלפניכם, וענו על שלושת הסעיפים א-ג שאחריהם (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

I קטע I הראשון לראות היה צָבִי. לרגע אחד עמד נדהם, ראשו מוּטָה אחורנית כאילו סטרו על פניו, ואחר נדמה כי יפרוץ בבכי: שִׁפְתָיו נאספו פנימה ועיניו צללו.

II קטע II "אימא, אני לא יודע מה תקף אותך. את השתגעת לגמרי הפעם. [...] ואת עוד מתווכחת. את בכלל לא רוצה להבין מה שעשית, ואת עוד מתווכחת ובטוחה שאת צודקת. תדעי לך שלכל הילדים בארץ יש כינים. זאת מכת מדינה".

[...] צבי, עיניו בשיער הבהיר, הכָרוּת, הפזור על הרצפה מתחת לחלון כאניצי אור, אמר בקול כבוי: "אני באמת עוד לא יודע מה נעשה עם זה. בואי תיכנסי עכשיו לחדר השני, אימא. זיווה עוד מעט צריכה להגיע. [...] תיכנסי לחדר, וכשזיווה תחזור אני אקח אותך הביתה כִּמָּה שיותר מֵהר".

III קטע III "תפסיק עם זה! זה לא יעזור לך עכשיו! [...] אני לא רוצה לשמוע מזה יותר! הסיפורים ההם זה כבר דבר פְּרֵה־היסטורי. שתדע את זה: יש לך אימא לא נורמלית.

[...] אתה צריך לקחת אותה לבית משוגעים".

"אתה מבין מה קורה פה? היא יודעת מה שהכינים עשו כשאנשים מתו במחנה ריכוז.

זה ילדה בת ארבע צריכה לשמוע? זה סיפור מתאים לגיל הזה? אני שואלת אותך. אני רוצה שלילדה שלי יספרו על סינדרלה ולא על אושוויץ!"

א. על פי שלושת הקטעים, הסבירו את הקונפליקט המתחולל בנפשו של צבי, וכתבו כיצד קונפליקט זה בא לידי ביטוי בדבריו ובהתנהגותו. (10 נקודות)

(שימו לב: המשך סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

ב. מהי התגובה של זיווה, ילידת הארץ, על מעשה ה"כריתה" של הניה, ניצולת השואה?

בססו את תשובתכם על קטע III.

(10 נקודות)

ג. עם איזו דמות מן הסיפור, צבי או זיווה, אתם מזדהים? נמקו את תשובתכם, ובססו אותה על הסיפור.

(5 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

3. נמוך, קרוב לרצפה / יהודית הנדל

קראו את הקטעים III-I שלפניכם, וענו על שלושת הסעיפים א-ג שאחריהם (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

I קטע I כאשר באתי פעם לבקר את אבי, הושיט לי חבילה עטופה וקשורה. אני לא שאלתי, והוא לא אמר, ושנינו ידענו מה יש בחבילה הקשורה, שלמען האמת לא פתחתי אותה והנחתי אותה ככה, עטופה וקשורה באַטְלֵיהַ על מדף. לפעמים נסענו לבית הקברות, אחיזתי ואני. הוא לא נסע. אחר כך חדלנו גם אנחנו לנסוע. הקוצים גדלו פרא. האבן שקעה. עברו עשר שנים. עברו עשרים שנה. הקוצים ודאי מכסים את האבן, שהייתה בלאו הכי נמוכה והפכה ודאי למשטח אחד עם האדמה.

II קטע II חשבתי שלא דיבר עליה שלושים שנה. [...] חשבתי איך היה בא, יושב, שותק, הוי אבי, כמה היה שותק, ואמרתי לעצמי שרוח היא באדם, רוח היא באדם. אבי, אמרתי לעצמי, נַפְלְאָתָהּ.

III קטע III אחרי ימים אחדים מצאה אותו אחותי מקופל כמו כרית, מת, על הרצפה. [...] כשעזבתי השבוע סופית את הדירה בחיפה מצאתי את תמונתה של אימי על מדף באַטְלֵיהַ, עטופה וקשורה כמו שהייתה. לקחתי אותה איתי לתל אביב ופתחתי את החבילה. אימי הביטה משם מאוד צעירה. ניקיתי את הזכוכית, נעצתי מסמר ותליתי אותה נמוך, קרוב לרצפה. כיוון שהדלת תמיד פתוחה היא מציצה משם רק מהצד. כל יום היא נראית יותר צעירה. אבי מת בדצמבר. ירד גשם כבד. לא נסענו השנה.

א. שלושים שנה לאחר מות האם, המספרת מגלה את האמת בנוגע ליחסו של אביה כלפי אימה הביולוגית. האמת הזאת מפתיעה את המספרת. כתבו מהי האמת שמפתיעה את המספרת, והסבירו מדוע האמת הזאת מפתיעה אותה. בססו את תשובתכם על שלושת הקטעים ועל הסיפור כולו. (10 נקודות)

(שימו לב: סעיפים ב-ג בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

ב. המוטיב המרכזי בסיפור הוא תמונת האם.

הסבירו כיצד מעשיה של המספרת המוזכרים בקטע III (סיום הסיפור) משקפים את השינוי שחל ביחסה לזיכרון אימה. בססו את דבריכם על שלושת הקטעים ועל הסיפור כולו.

(10 נקודות)

ג. אבי מת בדצמבר. ירד גשם כבד. לא נסענו השנה. (קטע III)

לפי דעתכם, מה אפשר להסיק מן השורה הזאת על היחס של בני האדם למוות ולזיכרון המתים? נמקו את דעתכם.

(5 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

חלק ב – שירה (25 נקודות)

ענו על **אחת** מן השאלות 4-6. בשאלה שבחרתם ענו על כל הסעיפים א-ג.

4. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שלושת הסעיפים א-ג שאחריו.

פְּתַב סְתִיו / ר' שלמה אבן-גבירול

1 בית 1 פְּתַב סְתִיו בְּדִיו מְטָרִיו וּבְרִבְיָיו

וּבְעֵט בְּרָקִיו הַמְאִירִים וְכַף עָבְיו

2 בית 2 מְכַתֵּב עָלַי גֵּן מִתְכַלֵּת וְאַרְגָּמֹן

לֹא נִתְפַנְנוּ כָּהֵם לְחֹשֶׁב בְּמַחְשָׁבָיו.

3 בית 3 לָכֵן, בְּעֵת חֲמֻדָּה אֲדַמָּה פְּנֵי שְׁחָק,

רְקֻמָּה עָלַי בְּדֵי עֲרוּגוֹת כְּכוֹכְבָיו.

א. **בתים 1-2** עוסקים במכתב אהבה שהשמיים כותבים לאדמה, מכתב הכתוב ביד אומן.

פרטו את ציורי הלשון (הדימויים והמטפורות) בבתים אלה, והסבירו את תרומתם לעיצוב המסר בשיר.

(9 נקודות)

ב. פריחת הגן מתוארת ב**בית 3** כמתנת אהבה של האדמה לשמיים.

פרטו את ציורי הלשון (הדימויים והמטפורות) בבית זה, והסבירו את תרומתם לעיצוב המסר בשיר. (10 נקודות)

ג. לפניכם שני קישוטים נוספים התורמים לעיצוב המסר בשיר: **צימודים, תפארת הפתיחה**

הדגימו אותם מן השיר, והסבירו את תרומתם לעיצוב המסר בשיר. (6 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

5. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שלושת הסעיפים א–ג שאחריו.

כְּתִיבְתֶךָ מֵהַדְרַת / ר' שמואל הנגיד

כְּתִיבְתֶךָ מֵהַדְרַת / כְּבָרְקַת מְסֻדֶרֶת,
 וְטוֹרִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל / כְּמוֹ רִקְמָה בְּאֶדְרֶת,
 וְנִחְמָדִים לְעֵינַיִם / כְּמוֹ פְּגִי מִבְּכָרֶת,
 וְרִיחָמוּ כְּרִיחַ מוֹר / עָלַי כְּלָה מִקְטָרֶת.
 כָּתַב וּקְרָא וְשִׂים לְבָבְךָ / לְדַת אַרְוֹן וְכַפְרֶת, 5 בית
 וְאִם תּוֹסִיף — לֶךָ אוֹסִיף / מַחִיר הַרְבֵּה וּמִשְׁכָּרֶת.
 יְהוֹסֵף, אִם כְּתַבְתָּמוֹ / בְּעֵט בְּרִזְל בְּאַגְרֶת —
 מִכְּתָב אֶתְּ וְחָרוּת עַל / כְּבֹדִי, לֹא בִיתְרֶת,
 וְלֶךָ אֶהְבֶּה לְקִיר לְבִי / וּמוֹרְשֵׁיו מִחֲבָרֶת
 וְתוֹכַחְתִּי מִגְּלָה לֶךָ / וְאַהֲבֹתִי מִסְתָּרֶת. 10 בית

א. (1) השיר "כתיבתך מהדרת" הוא שיר שבח שהמשורר שמואל הנגיד שולח לבנו יהוסף. פרטו את הדימויים בבתים 1–4, והסבירו את תרומתם לעיצוב המסר בשיר. (5 נקודות)

(2) בבתים 5–6 המשורר מפרט את דרישותיו מבנו. מה הוא דורש מבנו? מה הוא מבטיח לו, אם הוא ימלא את דרישותיו? (6 נקודות)

ב. מה האב מצהיר בארבעת בתי השיר האחרונים? הסבירו כיצד שתי המטפורות בבתים אלה מעצימות את הרגש המובע בהצהרתו. (8 נקודות)

ג. לפניכם שני קישוטים אחרים התורמים לעיצוב המסר בשיר: **הגזמה, ניגודים** הדגימו אותם מן השיר, והסבירו את תרומתם לעיצוב המסר בשיר. (6 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

6. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שלושת הסעיפים א–ג שאחריו.

התקבצו, כי הזמן תמים / ר' שמואל הנגיד

- 1 בית התקבצו, כי הזמן תמים / עתה כקו לילות כקו ימים,
- 2 בית וראו פני ארץ אשר לבשה / סותי בנות מלך מרקמים,
- 3 בית ושתו דמי ענב עלי נרד / צציו כשני או כמו דמים,
- 4 בית וראו פני עליו אשר צמחו / יחדו מחברים ומתאימים —
- 5 בית כפני יפת תאר מבשמים / דבקו אלי פנים מאדמים.

א. יום השוויון באביב הוא היום שבו מספר שעות האור ומספר שעות החושך שווים. לפי **בתי 1–2**, הסבירו מדוע לדעת המשורר זהו הזמן המתאים למשתה יין בגן. (7 נקודות)

ב. **בבתי 3–5** המשורר משבח את היין באמצעות דימויים המבוססים על צבעו האדום ועל ריחו הטוב. הביאו מבתים אלה שני דימויים, והסבירו את תרומתם לעיצוב המסר בשיר. (10 נקודות)

ג. לפניכם שני קישוטים אחרים התורמים לעיצוב המסר בשיר: **סימטרייה**, **פועלי זירוז (בציווי)** הדגימו אותם מן השיר, והסבירו את תרומתם לעיצוב המסר בשיר. (8 נקודות)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

פרק שני: לשון (50 נקודות)

ענו על **חמש** מן השאלות 7-14 (לכל שאלה – 10 נקודות).

7. לפניכם קטע, ובו **חמישה** פעלים מודגשים.

ענו על **כל** הסעיפים א-ה שאחרי הקטע.

בכל שנה באביב ובסתיו **נִצְפּוֹת** בשמי ישראל כחצי מיליארד ציפורים ש **עָפּוֹת** בלהקות גדולות. לפני יותר משנתיים ה**חָלַט** להקים בארץ כמה מרכזי צפרות ה**מִיעָדִים** להגנה על הציפורים ועל בתי הגידול שלהן. בעמק החולה, שהוא אחד מבתי הגידול הגדולים בארץ, **יִנְחָתוּ** עשרות אלפי ציפורים כבר באביב הבא.

א. (1) ה**שורש** של הפועל **נִצְפּוֹת** הוא _____.

(2) ה**בניין** של הפועל **נִצְפּוֹת** הוא _____.

(3) כתבו פועל אחר **מאותו השורש** בבניין **פיעל**, על פי המשפט שלפניכם.

לא יצאנו מן הבית מפני שהיום **אנחנו** _____ **לאורחים**.

ב. (1) ה**שורש** של הפועל **עָפּוֹת** הוא _____.

(2) ה**בניין** של הפועל **עָפּוֹת** הוא _____.

(3) כתבו פועל אחר **מאותו השורש** בבניין **התפעל**, על פי המשפט שלפניכם.

עשרות **עפיפונים** _____ **באוויר** במסגרת פסטיבל האביב.

ג. (1) ה**שורש** של הפועל ה**חָלַט** הוא _____.

(2) ה**בניין** של הפועל ה**חָלַט** הוא _____.

(3) כתבו פועל אחר **מאותו השורש** בבניין **הפעיל**, על פי המשפט שלפניכם.

אתמול אשתי ואני _____ **לקנות** מכונית חדשה.

ד. (1) ה**שורש** של הפועל ה**מִיעָדִים** הוא _____.

(2) ה**בניין** של הפועל ה**מִיעָדִים** הוא _____.

(3) כתבו פועל אחר **מאותו השורש** בבניין **נפעל**, על פי המשפט שלפניכם.

ה**התקנון** בבית הספר _____ **לקבוע** כללי התנהגות.

ה. (1) ה**שורש** של הפועל ה**יִנְחָתוּ** הוא _____.

(2) ה**בניין** של הפועל ה**יִנְחָתוּ** הוא _____.

(3) כתבו פועל אחר **מאותו השורש** בבניין **הפעיל**, על פי המשפט שלפניכם.

על אף ה**סערה** _____ **הטייס** את המטוס בשלום.

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

8. א. לפניכם ארבעה משפטים, ובכל אחד מהם יש מילה מודגשת. קראו אותם, וענו על הסעיפים (1)–(2) שאחריהם.

I. המורה ביקש מן התלמידים להקיף את מבנה בית הספר ב**רִיצָה** קלה.

II. לעיתים קרובות, כשיש **רְצוֹן** לעשות משהו, יש גם יכולת.

III. התבקשתי לשאת ה**רְצָאָה** על שינויי האקלים.

IV. אני **מְרַצָה** מאוד מן הציון במבחן.

(1) הקיפו את המילה יוצאת הדופן מבחינת השורש.

(2) השורש של שלוש המילים האחרות הוא _____.

ב. לפניכם ארבעה משפטים, ובהם שמות מודגשים.

I. הרופא המליץ למטופל שלו להיעזר ב**הֶלִיכוֹן**.

II. במכונת שלי יש תיבת ה**לֹוכִים** ידנית.

III. ה**הִלְכָתוֹ** של הקשיש נעשתה איטית ומסורבלת.

IV. בחג הפורים יש **תֵּהֲלוֹכוֹת** בערים רבות בארץ.

מיינו את כל השמות המודגשים לשתי קבוצות, על פי סוג ה**צֹרֶן הַסּוֹפִי** שלהן: צורן נטייה או צורן גזירה.

צורן נטייה: _____

צורן גזירה: _____

ג. לפניכם ארבעה שמות פעולה.

הַשָּׁנוֹת (של מקרים), **הַעֲדָרוֹת** (מן הכיתה), **הַצְּמָדוֹת** (לעקרונות), **הַדִּינּוֹת** (בבית משפט)

ענו על שני הסעיפים (1)–(2).

(1) הקיפו את שם הפעולה יוצא הדופן מבחינת הבניין.

(2) מהו הבניין המשותף לשלושת שמות הפעולה האחרים? _____

ד. לפניכם ארבעה שמות המסתיימים בצורן הסופי אית.

I. הנמלה אינה חיה **עֲצָלְנִית**.

II. הוריי קנו **אַרוֹנִית** חדשה לחדר השינה שלהם.

III. בית המלון מחפש **חֲדָרְנִית** לתקופת הקיץ.

IV. אחותי היא **סִפְרִית** מקצועית.

ענו על שני הסעיפים (1)–(2).

(1) הקיפו את השם יוצא הדופן מבחינת המשמעות של ה**צֹרֶן הַסּוֹפִי**.

(2) מהי משמעות ה**צֹרֶן הַסּוֹפִי** המשותפת לשלושת השמות האחרים? _____

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

9. לפניכם חמישה משפטים, ובכל אחד מהם יש פועל מודגש. קראו אותם, וענו על הסעיפים א–ב שאחריהם.

(1) שעון נדיר מוצע למכירה, ומחירו עשוי **להגיע** ל-4.5 מיליון דולר.

(2) יש אדם שמוכן **לקנות** את השעון במחיר הזה.

(3) איך שיר **נולד**?

(4) יש מי ש**צדים** עופות שלא כחוק.

(5) אגדות ילדים **נפוצו** בכל העולם.

א. בטבלה שלפניכם מיינו את הפעלים המודגשים לפי הגזרה. ציינו בטבלה את מספר המשפט בלבד.

חסרי פ"נ	נחי פ"י/ו	נחי ע"י/ו	נחי ל"י/ה

ב. בטבלה שלפניכם מיינו את הפעלים המודגשים לפי הבניין. ציינו בטבלה את מספר המשפט בלבד.

פעל (קל)	נפעל	הפעיל

10. לפניכם חמישה משפטים, ובכל אחד מהם חסרה מילת יחס. השלימו את מילת היחס החסרה בכל משפט.

א. החולה הודה _____ רופא על הצלת חייו.

ב. החוק מכיר _____ זכויות העובדים הזרים.

ג. התקנות החדשות מקילות _____ האזרחים.

ד. גיבור הסיפור מתמודד _____ קשיים רבים.

ה. התעניינתי _____ תולדות חייו של הסופר שכתב את הסיפור.

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

11. לפניכם עשרה משפטים. בכל משפט יש שתי מילים מודגשות, אך רק אחת מהן נכונה בצורתה או בהקשרה במשפט. בחרו בחמישה משפטים, והקיפו בכל אחד מהם את הצורה הנכונה.
- בחורף הלילות ארוכים / ארוכות יותר מבקיץ.
 - קשה למצוא מקומות חנייה פנויות / פנויים בתל אביב.
 - התינוק אכל מהר, ועכשיו כואב / כואבת לו הבטן.
 - פג תקפו / תקפו של רישיון הנהיגה שלי.
 - רוב מדינות העולם / רוב המדינות העולם שולחות ספורטאים לאולימפיאדה.
 - למרות / אף שהכירת התמלאה מים, מדינת ישראל תמשיך להתפיל מים גם בשנים הבאות.
 - הזמנתי צבעי / צבע שיסייד את כל הבית.
 - הצומת מוארת / מואר כל הלילה.
 - שנכנסים / שנכנסים לספרייה, צריך לשמור על השקט.
 - אני קונה משקפיים על פי צורתן / צורתם החיצונית.

12. לפניכם קטע ובו ארבעה משפטים (1)–(4). קראו את הקטע, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

(1) בעשור האחרון איבד המושג פרטיות ממשמעותו. (2) מצלמות נסתרות המותקנות במקומות ציבוריים מתעדות את צעדינו בכל רגע ורגע. (3) גם אמצעי התקשורת חושפים את פרטינו האישיים. (4) רשתות השיווק מנצלות את חשיפת הפרטים שלנו, והן משתמשות בהם להגדלת הרווח הכספי שלהן.

- א. בחרו מן הקטע שלושה משפטים: משפט פשוט, משפט מורכב ומשפט מחובר (מאוחה, איחוי). ליד כל אחד משמות הסוגים התחביריים שלפניכם כתבו את מספר המשפט המתאים מבין המשפטים שבחרתם מן הקטע.
- משפט פשוט: _____
- משפט מורכב: _____
- משפט מחובר: _____
- ב. בקטע יש חמש מילים המסומנות בקו. בחרו בארבע מהן, וציינו את התפקיד התחבירי של כל אחת מהן.
- המושג _____
- מקומות _____
- מתעדות _____
- האישיים _____
- השיווק _____

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

13. א. לפניכם משפט. קראו אותו, וענו על הסעיפים (1)–(2) שאחריו.

בתקשורת הכתבים אוהבים ידיעות שמעוררות עניין רב.

(1) כתבו את המשפט מחדש בלי עושה הפעולה (משפט סתמי).

(2) השלימו את המשפטים שלפניכם.

– במשפט המודגש הנושא הוא _____.

– במשפט הסתמי שכתבתם, המילה _____ משמשת גם נשוא וגם _____.

ב. לפניכם משפט מחובר שחסרה בו מילת קישור. קראו אותו, וענו על הסעיפים (1)–(4) שאחריו.

יכולת הזיכרון של תלמידים תשתפר, הם יאכלו בכל יום ארוחת בוקר.

(1) השלימו במשפט את מילת הקישור החסרה.

(2) העתיקו מן המשפט מילה שתפקידה התחבירי הוא נשוא. _____

(3) מהו תפקידה התחבירי של המילה "יכולת" המסומנת בקו במשפט? _____

(4) מהו תפקידו התחבירי של הצירוף "ארוחת בוקר" המסומן בקו במשפט? _____

(שימו לב: שאלה 14 בעמוד הבא.)

עברית: ספרות ולשון, קיץ תשפ"ג, מועד מיוחד, מס' 14281

14. א. לפניכם שלושה משפטים. קראו אותם, וענו על הסעיפים (1)–(2) שאחריהם.

I. האיחוד האירופי הטיל על "פייסבוק" קנס בשל העברת מידע על משתמשים לשרתים בארצות הברית.

II. כדי להקל את העומס בכבישים, סללה העירייה נתיב תחבורה ציבורית.

III. בעבר לא היה אפשר להסתמך על תחזית מזג האוויר, ואילו כיום היא מדויקת הרבה יותר.

(1) בכל אחד משלושת המשפטים הקיפו את המילה המציינת את הקשר הלוגי שבו.

(2) ציינו ליד כל משפט את סוג הקשר הלוגי שבו.

בחרו את סוג הקשר הלוגי מן הרשימה שלפניכם:

סיבה ותוצאה, הוספה, השוואה, זמן, תנאי, תכלית

ב. לפניכם ארבעה משפטים.

(1) תחזית מזג האוויר משפיעה על פעולתו של כל אדם.

(2) כשאנשים יודעים שמזג האוויר יהיה נוח, הם יכולים לתכנן טיולים.

(3) גורמים מטאורולוגיים רבים משפיעים על מזג האוויר.

(4) בגלל מזג האוויר הטיסה התעכבה.

בכל אחד מן המשפטים מסומן בקו הצירוף "מזג האוויר".

כתבו ליד כל משפט את התפקיד התחבירי של צירוף זה.

בחרו את התפקיד התחבירי מן הרשימה שלפניכם:

נושא, נושא, מושא, תיאור, לוואי

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"